

पुराणि न च तं श्रेकुर्दानवाः प्रतिवोचितुं । शरं कालाग्निसंयुक्तं विष्णुसोमसमायुतं ।
पुराणि दग्धवन्तं तं देवी याता प्रवीक्षितुं । बालमङ्गलं कृत्वा स्वयं पञ्चशिखं पुनः ।
उमा जिज्ञासमाना वै कोऽयमित्यब्रवीत् सुरान् । असूयतश्च शक्रस्य वज्रेण प्रहरिष्यतः ।
बाहुं सवज्रं तं तस्य क्रुद्धस्यास्तम्भयत् प्रभुः । प्रहस्य भगवास्तुल्यं सर्वलोकेश्वरो विभुः ।
ततः संस्तम्भितभुजः शक्रो देवगणैर्वृतः । जगाम ससुरस्तुल्यं ब्रह्माणं प्रभुमव्ययं ।
ते तं प्रणम्य शिरसा प्रोचुः प्राञ्जलयस्तदा । किमर्थङ्गलं ब्रह्मन् पार्वत्या भूतमद्भुतं ।
बालरूपधरं दृष्ट्वा नास्माभिरभिवादितः । तस्मात्त्वां प्रष्टुमिच्छामो निर्जिता येन वै वयं ।
अयुध्यता हि बालेन लीलया सपुरन्दराः । तेषां तदचनं श्रुत्वा ब्रह्मा ब्रह्मविदाम्बरः ।
ध्यात्वा स शम्भुं भगवान् बालञ्चामिततेजसं । उवाच भगवान् ब्रह्मा शक्रादींश्च सुरोत्तमान् ।
चराचरस्य जगतः प्रभुः स भगवान् हरः । तस्मात् परतरं नान्यत् किञ्चिदस्ति महेश्वरात् ।
यो दृष्टो ह्युमया सार्द्धं युष्माभिरमितद्युतिः । स पार्वत्याः कृते देवः कृतवान् बालरूपतां ।
ते मया सहिता यूयं प्रापयध्वं तमेव हि । स एव भगवान् देवः सर्वलोकेश्वरः प्रभुः ।
न सम्बुधिरै चैनं देवास्तं भुवनेश्वरं । सप्रजापतयः सर्वे बालार्कसदृशप्रभं ।
अथाभ्येत्य ततो ब्रह्मा दृष्ट्वा च स महेश्वरं । अयं श्रेष्ठ इति ज्ञात्वा ववन्दे तं पितामहः ।
॥ ब्रह्मोवाच ॥ त्वं यज्ञो भुवनस्यास्य त्वं गतिस्त्वं परायणः । त्वमवस्त्वं महादेवस्त्वं धाम परमं पदं ।
त्वया सर्वमिदं व्याप्तं जगत् स्यावरजङ्गमं । भगवन् भूतभक्ष्येण लोकनाथ जगत्पते ।
प्रसादं कुरु शक्रस्य त्वया क्रोधाद्वितस्य वै ।
॥ व्यास उवाच ॥ पद्मयोनेर्वचः श्रुत्वा ततः प्रीतो महेश्वरः । प्रसादाभिमुखो भूत्वा अद्भुतमथाकीरोत् ।
ततः प्रसादयामासुरुमां रुद्रश्च ते सुराः । अभवच्च पुनर्बाहुः प्रकृतिस्था हि वज्रिणः ।
तेषां प्रसन्नो भगवान् सपत्नीको वृषध्वजः । देवानां त्रिदशश्रेष्ठो दक्षयज्ञविनाशनः ।
स वै रुद्रः स च शिवः सोऽग्निः सर्वः स सर्ववित् । स चेन्द्रश्चैव वायुश्च सोऽश्विनौ स च विद्युतः ।
स भवः स च पर्यन्तो महादेवः स चानघः । स चन्द्रमाः स चेशानः स सूर्यो वरुणश्च सः ।
स कालः सोऽन्तको मृत्युः स यमो रात्र्यहानि च । मासाहर्मासा ऋतवः सन्ध्यं सन्वत्सराणि च ।
धाता च स विधाता च विश्वात्मा विश्वकर्माकृतः । सर्वासां देवतानाञ्च धारयत्यवपूर्वपुः ।
सर्वैर्देवैः स्तुतो देवः सैकधा वज्रधा च सः । शतधा सहस्रधा चैव तथा शतसहस्रधा ।
द्वे तनू तस्य देवस्य वेदज्ञा ब्राह्मणा विदुः । घोरं चान्या शिवा चान्या ते तनू वज्रधा पुनः ।
घोरा तु या तनुस्तस्य सोऽग्निर्विष्णुः स भास्करः । सौम्या तु पुनरेवास्य आपो ज्योतीषि चन्द्रमाः ।
वेदाङ्गाः सोपनिषदः पुराणाध्यात्मनिश्चयाः । यदत्र परमं गुह्यं स वै देवो महेश्वरः ।
ईदृशश्च महादेवो भूयांश्च भगवानजः । नहि सर्वे मया शक्या वक्तुं भगवतो गुणाः ।
अपि वर्षसहस्रेण सततं पाण्डुनन्दन । सर्वैर्यद्देह्यहीतान् वै सर्वपापसमन्वितान् ।